

The Dutch Golden Alkaloid Age: Het Nederlands-Indische kina en coca monopolie en de Nederlandse kinine en cocaïne industrie (ca. 1850-1950)

Arjo Roersch van der Hoogte, MA (CHG/CKMN 9-9-2015).

Samenvatting

Tijdens het interbellum werd de wereldwijde handel in kinine gedomineerd door het Nederlandse Kinabureau, een consortium van Nederlands-Indische kinaplanters en -handelaren en drie Nederlandse kinine fabrikanten. Tegelijkertijd behoorde de eerste en enige Nederlandse cocaïne fabrikant tot de leidende cocaïne fabrikanten in Europa. Een zeer belangrijke reden dat deze Nederlandse alkaloïde fabrikanten konden wedijveren met voornamelijk de leidende Duitse farmaceutische (alkaloïde) industrie, was de (goedkope en directe) toegang tot de ruwe grondstof kina en coca in de toenmalige Nederlandse kolonie Nederlands-Indië. In deze lezing zal ik in de eerste plaats laten zien hoe in Nederlands-Indië een kina en coca monopolie mogelijk werd gemaakt doordat wetenschappers, gesteund door de koloniale staat, nadrukkelijk kwaliteitsstandaarden uit de Duitse farmaceutische industrie leidend maakten in het verbeteren en veredelen van nieuwe gewassen (kina en coca). Ten tweede zal ik laten zien hoe rond de eeuwwisseling de koloniale kina en coca monopolies de basis vormden voor de opkomst van de Nederlandse kinine en cocaïne industrie, waarbij zowel de kinine als de cocaïne fabrikanten een belangrijke rol kregen in de internationale kinine en cocaïne kartels. Ik sluit de lezing af met een korte schetst hoe de Nederlandse kinine en cocaïne industrie zich tijdens het interbellum en in de eerste twee decennia na de Tweede Wereldoorlog verder hebben ontwikkeld.

Curriculum Vitae Arjo Roersch van der Hoogte

Arjo Roersch van der Hoogte (1983) is historicus en promoveert in december van dit jaar op het proefschrift *'Colonial Agro-Industrialism: Science, commerce and industry in the Dutch Golden Alkaloid Age. The Dutch Cinchona and Quinine monopoly, 1850-1950.'* In het proefschrift laat hij zien hoe een consortium van planters, handelaren, industriëlen en wetenschappers in Nederland en Nederlands-Indië, in nauwe samenwerking met de koloniale staat, een monopolie wisten op te bouwen in de productie en distributie van de grondstof kinabast en daarmee de wereldwijde industriële productie en distributie van het antimalaria middel kinine wisten te domineren. Sinds januari van dit jaar werkt hij als bedrijfshistoricus bij het farmaceutisch bedrijf Synthron aan een jubileumboek ter gelegenheid van het 25-jarige bestaan van deze Nijmeegse onderneming.

